د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او
د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د ژوند مهارتونه

دوهم ټولگی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۸۹هـ. ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

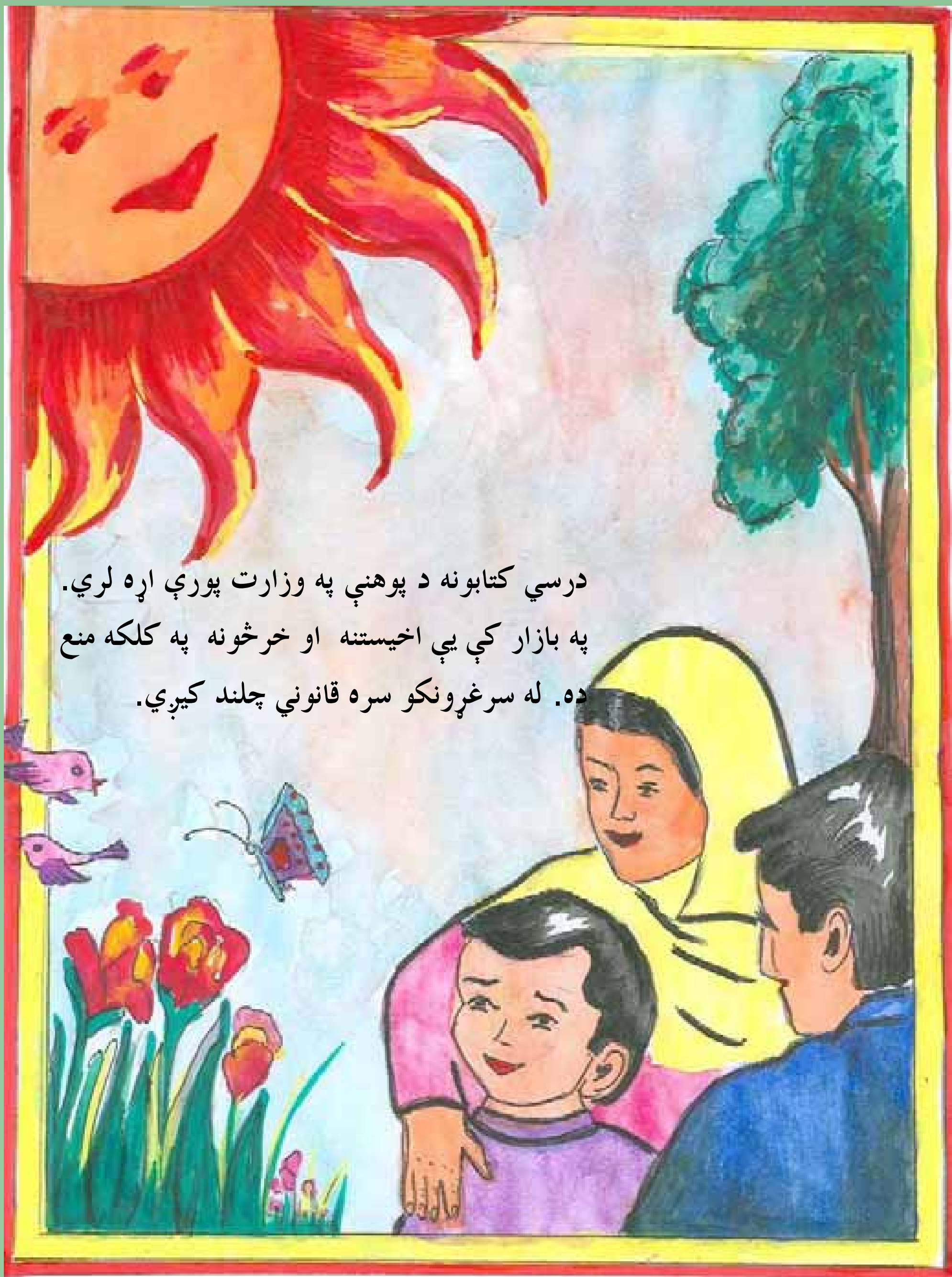

درسي کتابونه د پوهنې په وزارت پورې اړه لري.
په بازار کې يې اخيستنه او خرڅونه په کلکه منع
ده. له سرغړونکو سره قانوني چلند کيږي.

ISBN 978-9936-25-162-5

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنې وزارت
د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او
د ساينس د مرکز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
کتابونو د تاليف لوی رياست

د ژوند مهارتونه

دوهم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۸۹هـ. ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمېټې

لیکوال:

ترینا "ستار محب زاده" د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست علمي غړې.

داکتر صدیق الله ویرا د پوهنې د وزارت سلاکار

تایید او مطالعه:

ملي شورا:

د ولسي او مشرانو جرګو د دیني، پوهنې او لوړو زده کړو د کمیسیونونو غړي.

د څېړنې او تدقیق کمېټې:

د پوهنې وزارت:

حمیدالله "ویدا" د پوهنې وزارت د علمي شورا غړی.

محمد عزیز "بختیاري" د پوهنې وزارت سلاکار.

غلام سرور "بغلاني" د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د دري د دیپارتمنت غړی.

د کابل ښار د پوهنې ریاست:

۱ - رحمت الله د میرویس هوتکي د لیسې ښوونکی.

۲ - فریده د قاري عبدالله د لیسې ښوونکې.

د محتویاتو د دیني، فرهنګي او سیاسي برخو د څېړنې او کره کتنې کمیټې:

۱. حیات الله ناصر د پوهنې وزات د علمي شورای غړی.

۲. دوکتور محمد یوسف نیازي د پوهنې وزات د علمي شورای غړی او سلاکار.

۳. محمد آصف ننګ د پوهنې وزارت د خپرونو او اطلاعاتو رئیس.

د تدقیق، تصحیح او څارنې کمیسیون:

دکتور عبدالغفور غزنوي د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او د ساینس د مرکز معین- د کمیسیون رئیس.

د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر ګلستاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس.- غړی

سید محمود خلیق د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست علمي غړی- غړی

کمپوز او ډیزاین:

حمیدالله غفاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي سرود

دا وطن افغانستـــان دی — دا عزت د هـــر افغان دی
کور د سولې کور د تورې — هر بچي يې قهرمـــان دی
دا وطن د ټولو کـور دی — د بلوڅـــو د ازبکـــو
د پښتـــون او هزاره وو — د ترکمنـــو د تاجکـــو
ورسره عرب، گوجـــر دي — پامېـريان، نورستانيـــان
براهوي دي، قزلباش دي — هم ايمـــاق، هم پشـه يان
دا هيـــواد به تل ځليږي — لکـــه لمـــر پر شنه آسمـان
په سينـــه کې د آسيـــا به — لکـــه زړه وي جـــاويدان
نوم د حق مودی رهبـــر — وايو الله اکبر وايو الله اکبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزير پيغام

گرانو استادانو، ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختيا او پرمختگ بنسټ جوړوي. تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختگ او ټولنې د اړتياوو له مخې رامنځته کيږي. څرگنده ده چې علمي پرمختگ او ټولنيزې اړتياوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعليمي نصاب د سياسي بدلونونو او د اشخاصو د نظريو او هيلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتيب شوی دی. علمي گټورې موضوعگانې پکې زياتې شوې دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدريسي پلان برخه گرځيدلې ده.

هيله من يم دا کتاب له لارښوونو او تعليمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د ميتودونو د کارولو له لارې تدريس شي او د زده‌کوونکو ميندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکيفيته ښوونه او روزنه کې پرله پسې گډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هيلې ترسره شي او زده‌کوونکو او هېواد ته ښې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ گران استادان او ښوونکي د تعليمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤوليت لري.

د پوهنې وزارت تل زيار کاږي چې د پوهنې تعليمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دين له بنسټونو، د وطن دوستی د پاک حس په ساتلو او علمي معيارونو سره سم د ټولنې د څرگندو اړتياوو له مخې پراختيا ومومي.

په دې ډگر کې د هېواد له ټولو علمي شخصيتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده‌کوونکو له ميندو او پلرونو څخه هيله لرم چې د خپلو نظريو او رغنده وړانديزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تاليف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتيب کې يې مرسته کړې، له ملي او نړيوالو درنو موسسو، او نورو ملگرو هېوادونو څخه چې د نوي تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدوين او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې يې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفيق

فاروق وردگ

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د پوهنې وزير

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مندرجاتو فهرست مخ

لومړی فصل زما کورنۍ (۱۲ درسي ساعتونه) ۱-۲
دويم لوست په کور کې د ماشومانو رول ۳-۴
دريم لوست دکورنۍ مشران ۵-٦
څلورم لوست په کورنۍ کې درناوی ۷-۸
پنځم لوست دکور کارونه ۹-۱۰
شپږم لوست له کور نه بهر دندې ۱۱-۱۲
اووم لوست کورنۍ اړيکي ۱۳-۱۴
اتم لوست د فصل لنډيز ۱۵-۱٦

دويم فصل: زما ژوند (۱۱ درسي ساعتونه)
نهم لوست زمونږ يادونه ۱۷-۱۸
لسم لوست زمونږ ارمانونه ۱۹-۲۰
يوولسم لوست زمونږ تکلونه ۲۱-۲۲
دولسم لوست د کوچنيانو حقونه ۲۳-۲۴
ديارلسم لوست څه ډول زده کوو ۲۵-۲٦
څوارلسم لوست ولې زده کړه کوو ۲۷-۲۸
پنځلسم لوست دخپل ځان ځارنه ۲۹-۳۰
شپاړسم لوست خپل او د نورو مال ۳۱-۳۲
اوولسم لوست د فصل لنډيز ۳۳-۳۴

دريم فصل ټولنيز ژوند (اوه درسي ساعتونه)
اتلسم لوست ستړي مشي ۳۵-۳٦
نولسم لوست نږدې دوست ۳۷-۳۸
شلم د مهمو ورځو لمانځل ۳۹-۴۰
يو ويشتم لوست مرسته کول او مرسته غوښتل ۴۱-۴۲
دوه ويشتم لوست ګډ کار ۴۳-۴۴
در ويشتم لوست د فصل لنډيز ۴۵-۴٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم فصل: آرامي او روغتيا (لس درسي ساعتونه)

څلور ویشتم لوست خواشيني ۴۷-۴۸
پنځه ویشتم لوست ډار... ۴۹-۵۰
شپږ ویشتم لوست دغوسي چاره ۵۱-۵۲
اوه ویشتم لوست زړورتوب ۵۳-۵۴
اته ویشتم لوست خوښي ۵۵-۵۶
نهه ویشتم لوست بې زړه توب ۵۷-۵۸
دېرشم لوست زما ښېګڼې ۵۹-۶۰
یو دېرشم لوست فصل لنډيز..۶۱-۶۲

پنځم فصل : په سوله کې ژوند (دولس درسي ساعتونه)

دوه دېرشم لوست په ځان مرباني ۶۳-۶۴
درې دېرشم لوست ښه نيت پيرزوينه..۶۵-۶۶
څلور دېرشم لوست دعوا ۶۷-۶۸
پنځه دېرشم لوست جګړه ۶۹-۷۰
شپږ دېرشم لوست غوږ نيول..۷۱-۷۲
اوه دېرشم لوست د تېر وتنو منل ۷۳-.۷۴
اته ديرشم لوست دبښنې غوښتل ۷۵ ۷۶
نهه دېرشم لوست له خپګان نه وروسته پخلاینه ۷۷-۷۸
څلوېښتم لوست د فصل لنډيز ....۸۹-۸۰...

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرلیک

محترم ښوونکی صاحب!

د هېواد د بچیانو دښکاره اوځرګندې اړتیا او د ماشومانو تـــرمنځ د تـــاوتریخوالی او بـــې مسؤلیتی د فرهنګ د لا زیاتې نابودی او دمسلمانو، آزادو، پوهو، مهربانه، سوله غوښتونکو او نوښتګره انسانانو په توګه دهغوی دچمتو کولو په خاطر کولای شو دکتاب د هر څپرکـــې د موضوعګانو په لوست ورکولو سره دپوهې دوړاندې کولو، دمهارت دورزده کولـــو او پـــه ماشومانو کې دمثبت ذهنیت له لاروڅخه په افغانستان کې دیوې سالمې ټولنې دبنسټ اېښودو له پاره هیلې ولرو.

د دې له پاره چې زده کړه په ډاډمنه توګه اغیزمنه او په زړه پورې شي دې ته اړتیا ده چې د زده کړې یو رېښتنی چاپېریال برابر کړو.

د زده کړې چاپېریال:

۱-هره ورځ خپل درس په سلام ویلو او داحوال په پوښتنه پیل کړئ، له هغو زده کوونکـــو څخه چې په ځانګړو ستونزو اخته دي ناروغه وو اویایې بله کومه ستونزه درلوده پـــه جـــلا توګه پوښتنه وکړئ.

۲- له زده‌کوونکو سره په خندا اوخوشحالی خبرې وکړئ هڅه وکـــړئ، چـــې دټـــولګي چاپېریال خوشحاله وي او دستړیا دمخنوي په خاطر له مناسبو کیسو اولطیفو څخـــه ګټـــه واخلئ.

۳- له زده‌کوونکو خبروته په ځیر او درناوی غوږ ونیسئ او هڅه وکړئ دپوښتنې دکولو او دنظر دڅرګندولو روحیه په کې پیاوړې کړئ.

۴-د زده‌کوونکو هر کوچنی پرمختګ وهڅوئ او دهغوی دزیار ایستنې ستاینه وکړئ (تیرله نتیجو څخه)

۵-دملنډو اوسپکاوی په الفاظو سره د زده‌کوونکو له مخاطب کیدو نه په کلکه ډډه وکړئ.

۶-دټولګي دیوالونه په هغو انځورونو سره چې زده کوونکي یې برابروي ښکلي کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- معیوبو، معلولو او هغو زده کوونکو ته چې چاسره نه کینې (ګوشه ګیــر) وي زیاتــه پاملرنه دې وشي دهغوی دفعالیتونو په اجرا کولو کې دې ورسره مرسته وشي او دهڅونې وړ دې وګرځي.

۸- راتلونکي لوست او د لوست موخه "د زده‌کوونکو له پاره فعالیتونه او دښوونکي له پــاره لارښوونې" یوه شپه مخکې وګورئ، له هغې سره سم هغه درسي مواد چې باید ټولګي ته یــې له ځان سره یوسې تیار کړئ ، په ټولګي کې دننه یا له هغه نه بهر دفعــالیتونو پــلان طرحــه اودسیمې اړوندې کیسې یا بیلګې ددرس په توګه پیداکړئ.

د لوست ورکولوچلند:

۹- له احوال پوښتنې وروسته دتیرې ورځې لوست یو واربیا ولولئ (له زده کوونکو نه پوښتنه وکړئ یا له هغوی نه وغواړئ چې دتیر درس لنډیز یوځل بیا ووایي)

۱۰- په تیر لوست باندې له نظر کولو وروسته زده کوونکو ته دنوي درس موخه په ســاده تورو کې بیان کړئ، (دبیلګې په توګه ګرانو زده کوونکو: ددې لوست په پای کې زده کړې او دعمل .... داجرا کولو وس به ولرئ)

۱۱- نوی لوست دتفکر دپارولو په طرحه کولو سره (چې د سرلیکـونو لاندې ځای پرځای شوی دی) پیل کړئ.

۱۲- دښوونکي له پاره له لارښوونو او په هر درس کې دځای کړای شوو انځورونو نه پــه ګټې اخستو سره نوی سرلیک بیان کړئ او یایې تمثیل کړئ.

۱۳- زده کوونکو ته دزده کړې دپلي کولو له پاره، له سیمه یزو کیسو او مثالونو څخه کار واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴- د زده‌کوونکو عملي ونډه اخیستنه، دډرامو اجراء کول ښايي په لومړیو وختونـــوکې سخت وبریښي خو دوقت په تیریدو سره اسانیږي تاسو او زده کوونکي به له هغـــو ســـره روږدي شئ.

فعالیتونه او ونډه اخیستل:

۱۵- دښوونځي په لومړۍ یا دویمه ورځ، خپل ټولګی له څلورو نه تر شپږوپورې په کوچنیو ډلو وویشئ، په هره ډله نوم یا لمبر ولیکئ (د بیلګې په توګه د لمر، غره یا سپوږمۍ، ســـیند، ستوري ، ځمکې... ډلې، د دغې ډلبندۍ نه به د زده‌کوونکو په فعالیتونو کې کار واخلئ.

۱۶- د زده کوونکو دفعالیتونو په بهیر کې بې‌زړو زده کوونکو ته زیات وخت ورکړئ چې په ټولګیزو فعالیتونو کې له ونډې اخیستو سره زیات عادت شي.

۱۷- د هرلوست په پای کې له زده کوونکو نه وغواړئ چې زده کړای شوي موضوعګانې د خپلو کورنیو له غړو سره په منځ کې واچوي او د هغه څه لنډیز چې له خپلو کورنیو څخه زده کوي په ورو‌پسې ساعت کې ټولګي ته درپوټ په ترڅ کې ورکړي.

۱۸- له هرې ډلې نه دې یو زده کوونکی دټولګي مخې ته راشي په درس پورې اړوند انځور دې په تخته وکاږي.

۱۹- دښوونکی له پاره له لارښوونې سره سم د زده‌کوونکو له خوا زده شوې پوهه او تـــر لاسه شوي مهارتونه دهر لوست په پای کې وڅیړئ، په دغې ارزونه کې باید دسوالونو پوښتنه او د زده‌کوونکو د عملي ورتیا ازموینه شامل وي.

۲۰- د زده‌کوونکو د همیشنۍ ارزیابۍ له پاره دارزیابۍ یو کتابچه تیاره کړئ دهغې یوه پاڼه هر زده کوونکي ته بیله کړئ په دغو پاڼو کې دزده کړې په فعالیتونو کې د زده‌کـــوونکي د ونډې اخیستو او د زده‌کوونکي په علاقه مندۍ او سلوک کې مثبت بدلونونه ولیکئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱- د هرې اونۍ په پای کې دارزیابۍ پاڼې یو وار بیا ولولئ چې د زده‌کوونکو په پرمختګ په دقیقه توګه پوه شئ ، دهغو کسانو په باب چې زیاتې مرستې ته اړتیا لري ځانګړي تدبیرونه ونیسئ.

۲۲-په دې مضمون کې دپوهې زده کړه، دعملي مهارتونو زده کړه او د زده‌کوونکو په کړو وړو کې بدلون دارزیابۍ اصلي موخه (ملاک) ده. نمره اودمطالبو حفظول دارزیابۍ معیارونه نه دي).

۲۳- د هرې اونۍ په پای کې د ارزوني په پاڼو نوې کتنه وکړئ چې په ځیر سره د زده‌کوونکو په پرمختګ پوه شئ، د هغه چا په اړه چې زیاتې مرستې ته اړتیا لري ځانګړی تدبیرونه په پام کې ونیسئ.

۲۴- په دې مضمون کې دپوهې زده کړه، دعملي مهارتونو یادول یا زده کول او د زده کوونکو په کړو وړکې مثبت بدلون دارزونې اصلي موخه ده (دمطالبو حفظول دارزونې معیارونه دي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

لومړی لوست

لومړی فصل

زما کورنۍ

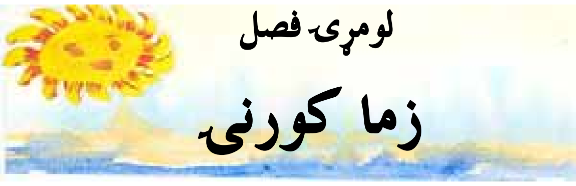

دلوست موخه: چې زده کوونکي د خوشحاله او غمجنې کورنۍ ترمنځ توپیر وپېژني.

- په کورنۍ کې له چا سره ژوند کوئ؟
- څه وخت ستاسو په کور کې خوشحالي وي؟
- څه وخت ستاسو په کور کې خپګان وي؟

زموږ په کورنۍ کې ټول یو له بل سره ښه چلند کوي.

زموږ په کورنۍ کې هر وخت شخړې او خپګان وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په لوست کې انځورونو ته وګوري او په دوه کسیزو ډلو کې دې یو بل ته شرحه کړي.
- یو څو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او ودې وايي چې یوه خوشحاله او مینه ناکه کورنۍ څنګه رامنځته کیدای شي.
- یو څو زده کوونکي دې ووايي چې کوم شیان په یوه کورنۍ کې د غوسې او خوابدۍ لامل کېږي؟

د ارزونې پوښتنې:

- د کورنۍ د غړو ترمنځ اړیکې څه ډول وي؟
- د کورنۍ د غړو ترمنځ درناوی څه ډول پیدا کېږي؟
- څنګه د کورنۍ غړي یو دبل په خوشحالۍ او غم کې شریک وي؟

کورنۍ دنده:

د یوې خوشحاله کورنۍ او د هغې د مینې او خوښۍ په باره کې د خپلې کـــورنۍ لـــه غړو سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم لوست

په کور کې د ماشومانو رول

د لوست موخه: چې زده کوونکي د نجلۍ اوهلک په رول او د کور د کارونو په ويش کې له عدالت سره آشنا شئ.

- **ستاسو په کور کې کوم کارونه هلكان كوي او ولې؟**
- **كوم كارونه نجونې ترسره كوي او ولې؟**
- **كه چېرې نجونې او هلكان هر كار په ګډه وكړي څه به وشي؟**

زموږ په كورنۍ كې هلكان اونجونې د كور په كارونو كې يو له بل سره مرسته كوي، كله چې زما مور د خوراكي شيانو په پخولو بوخته وي، زه مې وروه خور ساتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او خبرې دې پرې وکړي.
- څو ډلې دې د ټولګي په مخ کې د کور په کارونو کې د عدالت او یا بې انصافي تمثیلونه وکړي.
- زده‌کوونکي دې د کور د کارونو په ترسره کولو کې د نابرابریو په باره کې یو د بل سره خبرې وکړي او ټولګیوالو ته دې بیان کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په کور کې کوم کارونه ترسره کوئ؟
- د کور په کارونو کې مرسته کول کومې ښیګڼې لري؟
- څنګه د کور په کارونو کې بې عدالتي کمولای شئ؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې په خپل کور کې د نجونو او هلکانو د کارونو د ویش پــه بــاب او دا چې دا ویش عادلانه دی که نه، د کورنۍ له غړو سره دې خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم لوست

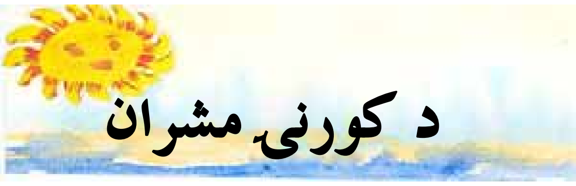

دلوست موخهچې زده کوونکي دمشرانو له رول سره آشناشي او هغه له یو بل سره انډول کړای شئ.

- ستا پلار څه کار کوي؟
- ستا مور څه دنده لري؟
- ستا نیکه په کور کې او له کور څخه د باندې کوم کارونه ترسره کوي؟
- ستا نیا کوم کارونه کوي؟

زموږ د کورنۍ غړي یوبل ته ګران دي او د یوبل درناوی کوي.

زموږ په کورنۍ کې کوچنیان او لویان د کور په کارونو کې مرسته کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او بیا دې د خپلو نېکه ګانو او نیا ګانو دندې او کارونه یو بل ته بیان کړي.
- په دوه کسیزو ډلو کې یوه داسې خاطره او تېره یادونه ووایاست چې ستاسو د نېکه او نیا په کار پورې اړه ولري.
- یو څو ډلې دې خپلې کسیزې نورو ټولګیوالوته ووایي.

د ارزونې پوښتنې:

- مورِ چاته نیکه اونیا وایو؟
- په کور کې زمورِ د پلار او مور دنده څه ده؟
- د کور کوم کارونه مو مور او کوم مو پلار کوي؟

کورنۍ دنده:

د خپلې نیا او نېکه په باره کې یوه جمله ولیکئ او د کورنۍ له غړو سره پــــه دې باب خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم لوست

په کورنۍ کې درناوی

د لوست موخه: چې زده کوونکي د مشرانو اوکشرانو تر منځ متقابل درناوی وپېژني او په عمل کې يې وښودلی شي.

- **ستاسو په کورنۍ کې څوک له تاسوڅخه مشران دي؟**
- **ستاسو په کورنۍ کې څوک له تاسو څخه واړه دي؟**
- **د خپلې کوچنۍ خور او ورور سره څه ډول مرسته کوئ؟**
- **له مشرې خور او ورور سره څه ډول چلند کوئ؟**

زمونږ په کورنۍ کې کنځلې کول او وهل نشته، مشران او کشران يو بل ته درناوی کوي. هيڅ څوک يوبل ته بدې خبرې نه کوي. مشران او کشران د يو بل خبروته په درناوې غوږ نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې جملې دې ولولي.
- څو زده کوونکي دې د ټولګي په مخ کې د لويانو او کوچنيانو ترمنځ توپيرونه او ورته والی بيان کړي.
- څو دوه کسيزو ډلې دې له ماشومانو سره د مشرانو له درناوي نه ډکه رويه تمثيل کړي.
- څو ډلې دې له مشرانو سره د کوچنيانو له درناوی څخه ډک چلند تمثيل کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- مور څه ډول يو د بل درناوی وکړو؟ مثالونه ورکړئ.
- لويان څه ډول دکوچنيانو درناوی وکړي؟
- که په يوه کورنۍ کې درناوی نه وي څه کېږي؟

کورنۍ دنده:

د خپل مور او پلار سره د کورنۍ د درناوي په باره کې خبرې وکړئ او د هغو نظرونه واخلئ او خپلو ټولګيوالو ته يې بيان کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

د کور کارونه

د لوست موخه: چې زده کوونکي د کور کارونه وپېژني او يو له بل څخه يې بېل کړای شي.

- ستاسو په کور کې کوم کارونه ترسره کېږي؟
- کوم کارونه تاسو ترسره کوئ؟
- کوم کارونه د کورنۍ نور غړي ترسره کوي؟
- ولې د کور په کارونو کې برخه واخلو؟

د جامو، ډوډۍ او چای د لوښو پاکول, د کور جاروکول، سودا راوړل، ډوډۍ پخول، اوبه راوړل او د ګلانو خړوبول د کور د کارونو له جملې څخه دي.

زه خپل کتاب او کتابچې د کور په فرش نه پرېږدم. خپل کالي او بوټونه په لاره کې نه غورزوم. د کور په کارونو کې مرسته کوم، خپل درسونه او د کوچنيانو مجله لولم. د کورنۍ نور غړي د کور په نورو کارونو کې برخه اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزه ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د خپلو کورونو د کارونو په هکله دې خبرې وکړي.
- يوه ډله دې د ټولګي په مخ کې د يوه تمبل ماشوم رول ولوبوي چې خپل کالي او کتابونه په لاره او فرش غورزوي خپله بستره او ځای نه سموي.
- نور زده‌کوونکي دې د نقش په منفي برخو خبرې وکړي او ودې وايي که د خپل کور په کارونو کې برخه وانخلي څه کېږي؟

د ارزونې پوښتنې:

- څه وخت يو کور ګډوډ او بې نظمه کېږي؟
- ولې د کورنۍ غړي خپل کالي او لوښي په خپل ځای کېږدي؟
- څه وکړو چې د کور کارونو وروسته پاتې نشي؟

کورنۍ دنده:

د کور د کارونو په هکله د خپلې کورنۍ رسره خبرې وکــړئ، د هغــوی نظرونــه واخلی او ټولکيوالو ته بيان کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست

له کورنه بهر دندې

دلوست موخه: زده کوونکي دې له ځينې دندو سره بلد شي اوخپله په زړه پورې دنده دې تمثيل کړاى شي.

- **څو ډوله دندې پېژنئ؟**
- **ستاسو د پلار دنده څه ده؟**
- **ستاسې مور له کور څخه بهر دنده لري؟**

له کور څخه بهر دندې ټولې د خداى(ج)د مخلوق د خدمت لپاره دي. د دې لپاره چې ښوونکى، ډاکټر يا پوليس شو نو بايد په ښوونځي کې سبق ووايو. د دې لپاره چې ترکاڼ شو بايد د ترکاڼ په دوکان کې شاګردي وکړو او يا د ترکاڼۍ سبق ووايو. د دې لهپاره چې بزګر شو نو بايد د بزګرى په کارونو کې برخه واخلو يا د بزګرى لوست ووايو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه په غور سره وګوري او د دندو نومونه دې واخلي
- هر زده‌کوونکی دې د خپلې کورنۍ د غړو د دندو په اړوند خبرې وکړي.
- څو ډلې دې خپلې کیسې په لوړ اواز د ټولګي په وړاندې ولولي یا تمثیل کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- که غواړئ چې ښوونکي شئ باید څه وکړئ؟
- ولې ښوونځي ته ځو؟
- ولې هغه څوک ښوونکی او ډاکټر نه شي کیدلی چې ښوونځی یې نه وي لوستی؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د کورنۍ له غړو سره په بېلابېلو دندو خبرې وکړي، خپله هیله دې د خپلې راتلونکې دندې په باب بیان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خوښۍ او ویر په توپیرونو پوه شي په دغه ډول حالتونو کې خپله دنده درک او په عملي توګه تمثیل کړای شي؟

- د خوښۍ څو ډوله محفلونه پیژنئ؟
- څه وخت کورنۍ د خوښي محفل جوړوي؟
- د خوښۍ په محفل کې موږ باید څه وکړو؟
- په غمجنو محفلو کې (لکه: جنازه، فاتحه اوداسې نورو) باید څه وکړو؟

موږ د خوښۍ په غونډو (محفلونو) کې جنګ نه کوو او شیان نه ماتوو. په ویرجنو مجلسونو کې شور او غالمغال نه کوو او له ځانه کشران نه آزاروو او د هغوی څارنه او ساتنه کوو. د اختر په ورځو کې د خپلو مشرانو لاسونه ښکلوو او هغوی ته د اختر مبارکي وایو. زموږ په ګران هېواد کې د ځینو ورځو د لمانځنې لهپاره ښوونځي رخصت وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې متن دې ولولي.
- څو ډلې دې د ټولګي په وړاندې د خوښۍ په غونډو کې د لوبیانو او ماشومانو ونډه تمثیل کړي.
- څو ډلې دې د غم په محفلونو کې د لوبیانو او ماشومانو ونډې تمثیل کړي.
- نور زده‌کوونکي دې په دې باب خپلې شخصي تجربې نورو ته څرګندې کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د خوښې او وير په غونډو کې جنګ ونه کړو، ښيښې او لوښي مات نه کړو؟
- څه ډول له هغو ټولګیوالو سره خواخوږي ښکاره کړو چې د کورنۍ يو غړی يې ناروغه دی يا مړ شوی؟
- په کور کې په زوره چيغې وهل ښه دي او که کراره خبرې کول، ولې؟

کورنۍ دنده:

د دې لوست کیسه د کورنۍ غړو ته ووایاست او په دې برخه کې د دوی نظر وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتم لوست

دلوست موخه: چې زده کوونکي د تیرو لوستونو د پام وړ ټکو ته ځیر شي او د لوستونو عملي برخې به تکرار کړي.

- ولې په يوې کورنۍ کې خواشيني پيدا کېږي؟
- که د کور ټول کارونه يو کس وکړي څه کېږي؟
- لويان څه ډول کوچنيانو ته درناوی کوي؟

موږ چې د خوښۍ او د کور د کارونو په هکله څه زده کړي هغه په خپل ورځني ژوند کې پلي کوو. د خوښـــۍ او ویـــر پـــه غونډو کې جګړې نه کوو او څه شئ نه ماتوو. د کورنۍ لويو او ورو ته درناوئ کوو او د نورو ماشومانو سره په دوستۍ لوبې کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د دې او تیرو لوستونو انځورونو ته وګوري او په دوه کسیزو ډلو کې دې ووايي چې د کوم لوست کوم ټکي يې ډېر خوښ شوي او په ورځني ژوند کې يې پلي کړي دي.
- په دوه کسیزو ډلو کې دې د هغه هلک او نجلی تمثیل وکړي چې د نورو ماشومانو خبرو ته په غور غوږ نیسي او په لوبو کې له نورو ماشومانو سره جګړه نه کوي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د کوچنیانو له خوا مشرانو ته درناوی او د مشرانو له خوا کوچنیانو ته درناوی تمثیل کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه مشران او کشران یو بل ته درناوی وکړي؟
- د کور په کارونو کې نجونې او هلکان څنګه له یو بل سره مرسته وکړي؟
- ستاسې له کور څخه بهر کومې دندې ډيرې خوښېږي او ولې؟

کورنۍ دنده:

د خپلو نویو زده کړو د عملي کولو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

دويم فصل

زموږ يادونه (خاطرې)

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خاطرو په ګټورتوب پوه شي او د نورو په مخ کې يې څرګند کړای شي.

- ستاسو تر ټولو ښه خاطره کومه ده؟
- خپله يوه بده خاطره خپلو ټولګيوالوته ووایاست؟
- د بدو خاطرو يادول څه ګټه لري؟
- د خوابدۍ په وخت کې د ښو خاطرو را په يادول څه ګټه لري؟

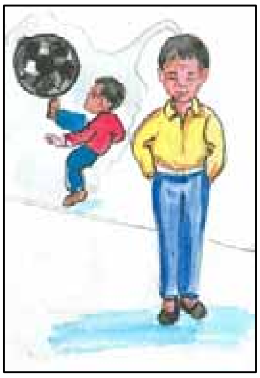

د تېرو خاطرو په باب خبرې کول ګټه لري. کله چې موږ خپلې بدې خاطرې خپل نژدې دوست ته ووايو، زموږ فکر ارامېږي. کله چې خوا بدي شو بايد د تېرو خوږو خاطرو په باب خبرې وکړو، ترڅو مو خواشيني ليرې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې جملې دې ولولې.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې خپلې بدې خاطرې یو بل ته ووایي.
- څو زده‌کوونکي دې د خپلو خوږو خاطرو کیسې د ټولګیوالو په وړاندې ووایي.
- څو زده‌کوونکي دې د خپلو بدو خاطرو په باب ټولګیوالو ته کیسې وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- تاسو خپلې تېرې خاطرې چاته وایئ؟
- ولې خپل ترخه یادونه خپل نږدې دوست ته بیان کړو؟
- که څوک خپلې خاطرې مور ته وایي، مور باید څه وکړو؟

کورنۍ دنده:

له تېرو پېښو څخه خوږې او ترخې خاطرې، د خپلې کورنۍ له غړو سره یادې کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست

زموږ ارمانونه (آرزوګاني)

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خپلو هیلو او ارمانونو په ارزښت پوه او هغو ته د رسېدلو لارې بیان کړای شي.

- **د څه شي د لرلو ډېر ارمان کوئ؟**
- **څوک غواړي چې په کوم سپورټ کې اتل شي؟**
- **خپل ارمان ته د رسېدلو لپاره باید څه وکړو؟**

هرڅوک په خپل ژوند کې هیلې او ارمانونه لري. د خپلو ارمانونو د ترسره کولو لپاره باید هلې ځلې وکړو. خپلې هیلې باید مور، پلار او دوستانو ته څرګندې کړو او پټې یې ونه ساتو. د کورنۍ د مشرانو په لارښوونه باید خپلو هیلو ته د رسېدو لارې چارې ولټوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې کرښې دې ولولي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې خپلې آرزوګانې بیان کړي.
- څو زده‌کوونکي دې خپلې آرزوګانې او هغو ته د رسیدو د لارو چارو په باره کې د ټولګیوالو په مخکې تمثیل وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- کورنۍ او دوستانو ته د خپلو هیلو څرګندول څه ګټه لري؟
- په ټولګي کې د خپلو لوستونو په باب څه آرزو لرئ؟
- څوک هیله لري چې ښکلي لیکنه (مشق) زده کړي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د خپلو هیلو په باب دوې جملې ولیکي او له خپلې کورنۍ سره دې خبرې پرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسم لوست

زموږ تکلونه (تصميمونه)

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خپلو کړنو د دلايلو او پايلو په باب مثالونه وړاندې کړای شي.

- **ولې په سړه هوا کې تودې جامې اغوندو؟**
- **که چېرې يو خوا بل خوا ته له کتلو پرته له سړک څخه تېرشو، ښايي څه وشي؟**
- **که له خپلو ټولګيوالو سره په ادب خبرې وکړو، څه به وشي؟**
- **څه وکړو چې زموږ په خبره يا عمل څوک خپه نه شي؟**

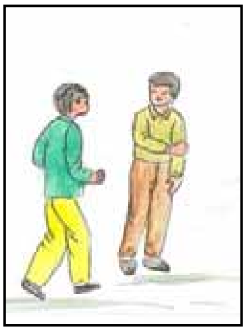

مخکې له دې چې يوه خبره او يا يو کار وکړو، بايد ښه يې وسنجوو. مخکې له دې چې له ملګرو سره له خپله کوره ليرې ولاړ شئ، يا بام يا ونې ته وخېژئ، بايد له مشرانو څخه اجازه واخلئ او مخکې له دې چې بام يا ونې ته وخيژی د خپل عمل خطرونه په نظر کې ونيسئ. هره خبره چې کوئ بايد ښه يې وسنجوئ چې هم خپل مطلب بيان کړئ او هم څوک خپه نه کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې کرښې دې ولولي.
- څو زده‌کوونکي دې د توندو او نرمو خبرو نمونې تمثيل کړي.
- څو زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د يوه کار له ترسره کولو څخه مخکې د هغه په پايلو غور او سنجش وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د کار له ترسره کولو څخه وړاندې غور پرې وکړو؟
- مخکې له دې چې د چا د خبرې ځواب ورکړو، ولې بايد په هغه غور وکړو؟
- مخکې له دې چې يو کار ترسره کړو بايد مشوره وکړو؟

کورنۍ دنده:

د درس په برخه کې د کورنۍ له غړو سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم لوست

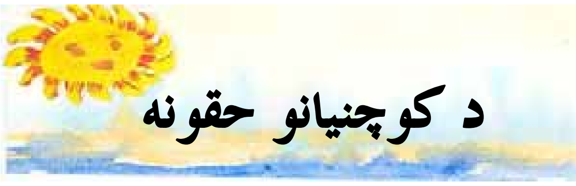

د کوچنیانو حقونه

د لوست موخه: چې زده کوونکي خپل لومړني حقونه وپېژني، وهل، ټکول او سپک چلند بد وګڼي.

- **کوچنیان د ټولنې له پاره څه ارزښت لري؟**
- **که چېرې یوه ماشوم ته درناوئ وشي څه کېږي؟**
- **که چېرې یو ماشوم له ښوونځي څخه وشړل شي څه کېږي؟**
- **وهل، ټکول او کنځل پر ماشوم څه اغېزه کوي؟**

هر انسان حق لري چې درناوی ورته وشي او له ضـــرر څخــه خوندي وي. د نن ورځې ماشومان د ټولنې راتلونکې جوړوي.که زموږ ماشومان ښه وروزل شي او ښه سبق ووایي، زموږ هېواد به آباد شي او د خلکو ژوند به ښه شي. سپکاوی او تحقیر، وهل او ټکول د ماشومانو روحیه کمزوري او ماشوم بې زړه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې کرښې دې ولولي.
- زده‌کوونکي دې د وهلو او ټکولو د زیان په باب خبرې وکړي.
- یو څو زده کوونکي دې خپلې خبرې نورو ته په لوړ آواز بیان کړي.
- زده کوونکي دې ووایي چې څنګه د یوه بل ټولګیوال د روغتیا په ساتنه کې مرسته کولای شي.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه باید زده کوونکي او ښوونکي په ادب او درناوي له یو بل سره چلند وکړي؟
- په ښوونځي یا کور کې وهل او ټکول کوم زیانونه رامنځته کوي؟
- څنګه په ښوونځي کې ځانونه له زیان څخه وساتو؟

کورنۍ دنده:

په دې اړه چې سپکاوی د یو ماشوم په حق تیری دی زده کوونکي دې له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسم لوست

څه ډول زده کړه کوو؟

دلوست موخه: چې زده کوونکي دزده کړې له بېلابېلو لارو سره بلد شي ا و دخپلې خوښې لارې وپېژني.

- د کلمو لوستل موخه ډول زده کړل؟
- له یو څخه تر شلو پورې د عددونو لیکل موخه ډول زده کړی؟
- د جامو اغوستل موخه ډول زده کړي دي؟
- د لاسونو، مخ او غاښونو پرېمینځل موخه ډول زده کړل؟

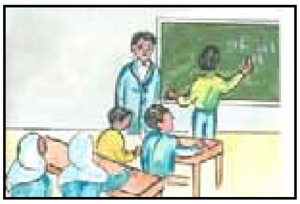

ماشومان په څو ډولونو زده کړې کوي. ځینې په یوازیتوب سره مطالعه او ښه زده کړه کولای شي. ځینې نور د دوه کسیز او یا ډله ییز سبق ویلو او خبرو له لارې ښه زده کړه کوي. ځینې خلک په رسمولو او نورو عملي کارونو کې ښه زده کړه کوي. تر ټولو ښه زده کړه هغه ده چې د فعالیت، عملي کار، تجربې او تمثیل له لارې ترسره شي او ماغزه او بدن دواړه په کار واچوي. کلمې او جملې حافظې ته سپارل ښه زده کړه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې متن دې ولولي.
- څو زده‌کوونکي دې نورو ته ووايي چې کوم کارونه يې په کور کې زده کړي
- څو زده کوونکي دې ټولګيوالو ته ووايي چې کوم شيان يې له کور څخه بهر له نورو څخه زده کړي دي.
- څو زده کوونکي دې ووايي چې د دوی د زده کړې تر ټولو ښه طريقه کومه ده.

د ارزونې پوښتنې:

- مور د ډوډۍ خوړل او دميوو پريمنځل چيرې زده کړي دي؟
- څنګه ليکل ښه زده کړو؟
- څنګه د ټولګيوالو په وړاندې په لوړ آواز خبرې کول زده کړو؟
- په پياله کې د اوبو اچول څنګه ښه زده کولای شو؟

کورنۍ دنده:

د نويو کمالونو د زده کولو د طريقو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې او سلا وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوارلسم لوست

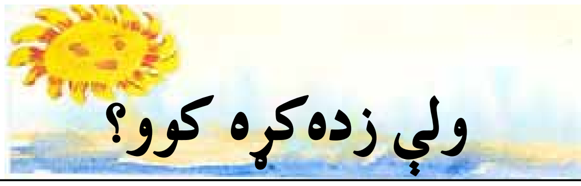

ولې زده‌کړه کوو؟

د لوست موخه: چې زده کوونکي د زده کړې په ګټه پوه شي د لوستلو او ښوونځي ته د راتګ موخه بیان کړای شي.

- **زده کړه څه ګټه لري؟**
- **له ښوونځي څخه پرته په بل کوم ځای کې زده‌کړه کوو؟**
- **پر نورو زړه سوی چېرې زده کوو؟**
- **رښتیا ویل په کوم ځای کې زده کوو؟**

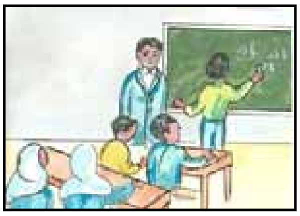

مورږ درس لولو چې لوی خدای(ج) او خپل ځان وپېژنو، ښه او روغ انسانان واوسو، له نورو سره مرسته وکړو، خپل کور، کلی او هېواد آباد کړو. د ښه آخرت او نیکمرغه ژوند له پاره تر څو چې ژوندي یو باید د خدای (ج) عبادت او زده‌کړه وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او تـــرې لانــدې متن دې ولولي.
- زده کوونکي دې ووايي چې د دين د عالم کيدو له پاره په کوم ځای کې ســـبق ويـــل کېږي.
- نور زده کوونکي دې ټولګيوالو ته ووايې چې د نورو دندو د زده کولو له پاره کـــوم سبقونه په کار دي.

د ارزونې پوښتنې:

- کوم شيان د خپلو ګاونډيانو له راشه درشې څخه زده کولای شو؟
- که چېرې يو چا غوښتي وي چې د راډيو ويندوی شي څه بايد وکړي؟
- له راډيو او مجلو څخه څنګه زده کړه کولای شو؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د لوست موضوع له خپلې کورنۍ سره ياده کـــړي او د دوی نظر دې وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست

د خپل ځان ساتنه

دلوست موخه : چې زده کوونکي دخپل ځان دساتنې لارې وپېژني او دهغو عملي بېلګې ښکاره کړي.

- ولې د خپل بدن د روغتیا ساتنه وکړو؟
- څنګه ځان له کور نه بهر له خطره وساتو؟
- خوشحالي زموږ روغتیا ته څه ګټه لري؟
- څه ډول کولای شو د خپلو کالیو ساتنه وکړو؟

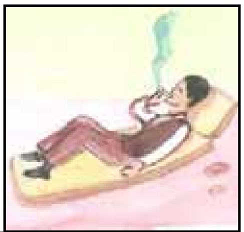
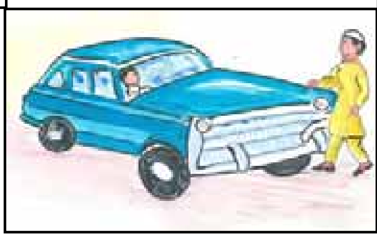

زما بدن د خدای(ج) یو نعمت دی. زه خپل ځان روغ ساتم. د بدن روغتیا په عبادت، ښو خوړو، پاکۍ او خوشالۍ ساتل کېدای شي. خوشحالي او ورزش زموږ وجود ته ګټه لري. سګرټ، چلم، نسوار، دوړې او چټلي زموږ روغتیا ته زیان اړوي. هیڅ چا ته باید اجازه ورنه کړو چې زموږ بدن ته زیان ورسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګورئ او ترې لاندې متن ولولئ.
- په دوه کسیزو ډلو کې دې زده‌کوونکي تمثیل وکړي چې ځنګه خپلې جامې پاکې ساتي.
- یو څو زده کوونکي دې د ځان او کورنۍ د خوشاله ساتلو طریقې نورو ته بیان کړي.
- زده‌کوونکي دې د خپل سر، مخ، لاسونو او پښو د ښه ساتلو طریقې انځور کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په څه ډول موږ خپل بدن او ماغزه روغ وساتو؟
- څه وخت باید خپل لاسونه په صابون پرېمینځو؟
- لوڅ سر په لمر کې ډېر زیات ګرځېدل راګرزېدل څنګه زموږ بدن ته زیان رسوي؟

کورنۍ دنده:

د بدن او ماغزو د ښه ساتلو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

خپل او د نورو مال

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خپل مال او نورو د مال توپیر وکړای شي او د ساتنې په ارزښت یې پوه شي.

- **کوم شیان زموږ مال ګڼل کېږي؟**
- **کوم شیان بیت المال (د خلکو مال) ګڼل کېږي؟**
- **که د نورو له مال سره بې پروایي وکړو څه کیږي؟**
- **که چېرې خپل مال ښه ونه ساتو څه کېږي؟**

لوی خدای (ج) موږ ته عقل راکړی دی چې د خپل او پردي مال ترمنځ توپیر وکړو. خپل مال باید وپېژنو او د ښې ساتنې لەپاره یې هڅه وکړو تر څو چې خراب یا ورک نه شي. د نورو مال هم لکه خپل مال وبولو او په ساتلو کې یې هڅه وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- په دوه کسیزو ډلو کې دې زده کوونکي د لوست انځورونه وګوري او تبصرې پرې وکړي.
- یو څو زده کوونکي دې په کور او ټولګي کې د خپل او نورو د مالونو مثالونه راوړي.
- زده‌کوونکي دې د عامه دارا یي او بیت المال نومونه واخلي او نورو ته دې په لوړ آواز بیان کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- له ټولګیوالو څخه د امانت اخیستلو مثالونه کوم دي؟
- که چېرې له خپل ټولګیوال څخه امانت اخیستل شوی کتاب په مننې سره بېرته ورکړو، څه کیږي.
- د ټولګي تخته او د جومات فرش د چا مالونه دي.

کورنۍ دنده:

د بیت المال، خپلو او پردیو مالونو او د ساتلو په باب یې له کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولسم لوست

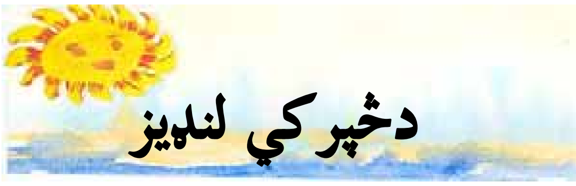

دڅپرکي لنډيز

د لوست موخه: چې زده کوونکي د دې څپرکي د هر لوست څرګند او عملي ټکي بيان او په عمل کې تمثيل کړای شي

- ولې بايد خپلې ارزوګانې وپېژنو؟
- که چېرې د يو عمل له ترسره کولو مخکې فکر ونه کړو څه کېږي؟
- په کور او ښوونځي کې د زده‌کړې توپير څه دی؟
- خپلې پښې څنګه له زخمي کيدو وساتو؟

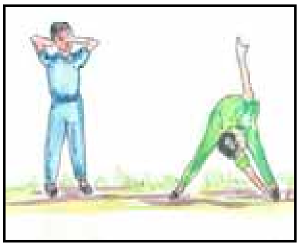

موږ زده‌کوونکي هڅه کوو چې خپل او پردی مالونه وساتو. لوست لولو چې خپل او د نورو حقونه وپېژنو. خپل ښه او بد يادونه خپلو دوستانو ته وايو او خپلو هيلو ته د رسېدو له‌پاره له مشرانو څخه لارښوونه غواړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د تیرو لوستونه انځورونه وګوري او پر مهمو ټکو دې خبرې وکړي.
- ځو زده‌کوونکي دې ټولګیوالو ته ووایي چې له دې کتاب څخه یې کـــوم زده کـــړي شیان په عمل کې پلي کړي.
- زده‌کوونکي دې د زده کولو او د زده‌کړې له لارې په اړه یوه جمله ولیکي.
- زده‌کوونکي دې د خپل یو ملګري چې خوشاله وي، رسم وباسي.

د ارزونې پوښتنې:

- د تېرو یادونو بیانول څه ګټه لري؟
- ماشومانو ته سپکې خبرې کول څه زیان لري؟
- څنګه په کور کې د خپل مال د ورکیدو مخه ونیسو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکې دې د هغه څه په باره کې چې له تېر ځپرکي څخه یې زده‌کړي له خپلې کورني سره خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېم فصل

اتلسم لوست

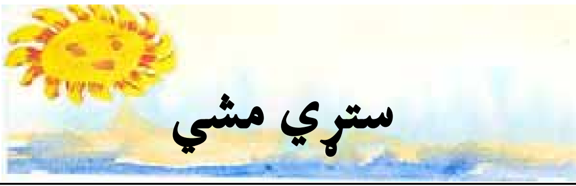

موخه: چې زده کوونکي د سترې مشي بېلابېل ډولونه وپېژني او په عمل کې يې تمثيل کړای شي.

- **څو ډوله سترې مشي مو زده ده؟**
- **له خپلو ټولګيوالو سره څه ډول سترې مشي کوئ؟**
- **له ګاونډيانو سره څه ډول سترې مشي کوئ؟**
- **د نيا، نېکه، ماما، ترور او کاکا سره څنګه سترې مشي کوئ؟**

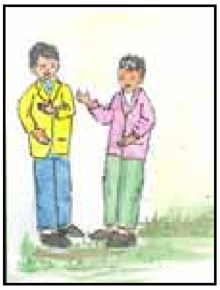

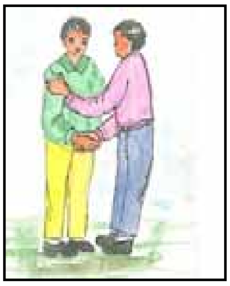

هر سهار کله چې له خوبه راويښېږو د کورنۍ ټولو غړو ته سلام اچوو. د سترې مشۍ په وخت کې ځان خوشاله نيسو چې خوله مو له مسکا ډکه وي. د مشرانو لاسونه ښکلوو، خپلو ټولګيوالو ته لاس ورکوو او ګاونډيانو ته سلام اچوو. که څوک ناروغه وي د احوال پوښتنه يــې کوو. خو له نابلده کسانو سره چېرې نه ځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست په انځورونو خبرې وکړي او تـــرې لاندې متن دې په ګډه ولولي.
- په ډلو کې دې د احوال پوښتنې ډولونه تمثيل شي. زده کوونکي دې د سترې مـــشې په وخت د خندا ډکه خوله تمرين کړي.
- څو زده کوونکي دې د نابلدو او خطرناکو خلکو څخه د ځان د ساتلو په باب خبـــرې وکړي. خپل آند او نظرونه دې د ټولګيوالو په وړاندې څرګند کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- د سترې مشې په وخت د چا لاسونه ښکلوو؟
- له خپلو ټولګيوالو سره څه ډول سترې مشي کوو؟
- له نا اشنا خلکو سره چېرته تلل څه خطر لري؟

کورنۍ دنده:

د لوست کيسه د کورنۍ غړو ته وکړئ او د خپل کتاب انځورونه دې ورتـــه ښکاره کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولسم لوست

د لوست موخه: چې زده کوونکي د نږدې دوست ارزښتونه او ګټې بیان کړي.

- یو ښه دوست کوم صفتونه لري؟
- څه ډول یو نوی دوست پیداکولی شو؟
- که چېرې یو خواخوږی دوست ونه لرو څه کېږي؟
- د زړه خواله ملګرو ته ویل څه ګټه لري؟

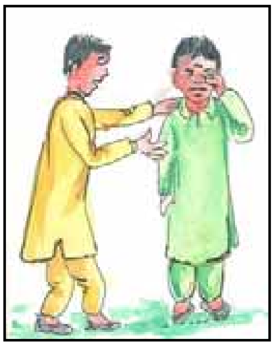

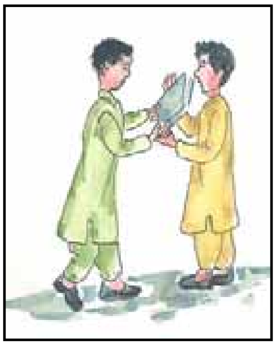

د نږدې دوست درلودل د روغتیا لپاره ګټه لري. کله چې د خپل یو دوست سره زړه خواله وکړو زموږ فکر آرامېږي. یو ښه دوست زموږ سره د اړتیا په وخت کې مرسته کوي. د دې لپاره چې نوي دوستان پیدا کړو باید له خپلو ټولګیوالو سره په درناوي چلند وکړو او هغوی په خپله سات تیری کې راګډ کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډله کې د لوست انځورونه وګـــوري او تبـــصرې دې پرې وکړي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې یو بل ته د زړه راز ووایي (له څه شي څخـــه ډارېږي، په څه شي خپه شوي یا په قار دي او داسې نور).
- بیا دې د خپل یو ټولګیوال نوم واخلي لکه: زلمیه! ته زما دوست یې او کله چې خپـــه وې درسره کېنیم او که ناجوړه شوې پوښتنې ته دې درځم.

د ارزونې پوښتنې:

- څه وکړو چې خپل دوستان له موږ څخه خپه نشي؟
- که خپل د زړه رازونه لکه (په کوم چا چې په قار یو یا ترې خپه یو) چا ته ونـــه وایـــو څه کېږي؟
- له چا سره چې دروغ وایي، غلا کوي او له هر چا سره په جګړه اخته کېږي دوســـتي وکړو، ولې؟

کورنۍ دنده:

یوښه دوست ته د اړتیا په برخه کې د کورنۍ له غړو سره خبرې وکـــړئ د هغوی نظریې واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلم لوست

د مهمو ورځو لمانځل

د لوست موخه: چې زده کوونکي مهمې ورځې او د هغو له لمانځلو سره آشنا شي.

- د حضرت محمد(ص) د زېږېدو نېټه څه وخت وه؟
- د ښوونکي ورځ څه ډول ولمانځو؟

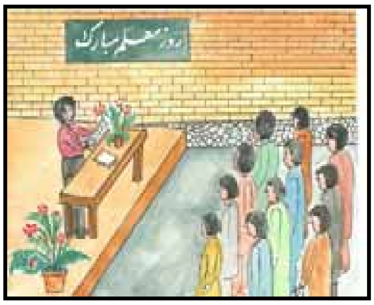

حضرت محمد (ص) زموږ د مسلمانانو لارښـــود دی. او مسلمانان د حضرت محمد (ص) د زېږېدو په ورځ د قرآن‌کريم ختمونه او دعا ګاني کوي. ښـــوونکي د هېـــواد د ماشـــومانو روزونکي دي. د ښوونکي ورځ په ټول هېواد کې د شعرونو او مقالو په لوستلو لمانځل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او خبرې دې پرې وکړي.
- زده کوونکي دې د ښوونکی د ورځې په هکله د خپل ښوونکی څخه پوښتنې وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- د حضرت پیغمبر (ص) د زیږیدو ورځ څه وخت ده؟
- د ښوونکي د ورځې څه ډول لمانځنه وکړو؟

کورنۍ دنده:

له خپلې مور او کورنۍ سره د مهمو ورځو په باب خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ویشتم لوست

مرسته کول او مرسته غوښتل

د لوست موخه: چې زده کوونکي د مرستي کولو او د مرستې غوښتلو د ځانګړو ځایونو په ارزښت پوه شي او په عمل کې يې وښودلی شي.

- **په کور کې له چا سره او په کوم کار کې مرسته کوئ؟**
- **په ښوونځي کې له چا سره په کوم وخت کې مرسته کوئ؟**
- **په کور کې له چا نه په کوم وخت کې مرسته غواړئ؟**
- **په ښوونځي کې له چا نه په کوم کار کې مرسته غواړئ؟**

لوی خدای (ج) انسان یو ټولنیز موجود پیداکړی دی. انسانان په کور، ښوونځي او هر ځای کې یو د بل مرستې ته اړ دی. موږ باید د خواشینۍ او یا ویرې په وخت کې له مشرانو څخه مرسته وغواړو او له خپلو ټولګیوالو او کوچنیانو سره مرسته وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونــه وګــوري او د مرستې غوښتلو په وختونو دې بحث وکړي
- څو زده کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د مرستې غوښتلو تمثیل وکړي. د مثال په توګه: د ریاضي د لوست په ستونزو کې له بل زده‌کــوونکي څخــه څنګه مرسته وغوښتل شي.
- زده‌کوونکي دې د مرستې کولو یو حالت بیان کړي.

پوښتنې:

- ولې باید د کور په کار کې برخه واخلو؟
- ولې د یو دوست د زړه خوا له ته غوږ نیول مرسته ګڼل کېږي؟
- څنګه په ټولګي کې یو له بل سره د لوستونو او کورني کار په باب مرستې وکړو؟

کورنۍ دنده:

- د مرستې غوښتلو د مناسب ځای او وخت په باب له کورنۍ څخه لارښوونه وغواړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست

ګډه کار (حشر)

دلوست موخه : چې زده کوونکي دګډه کار له پاره د دندو د ویشلو په ګټو پوه شي.

- په ښوونځي او کور کې ګډه کار څه ګټه لري؟
- په کومو کارونو کې ټولګیوال باید یو له بل سره مرسته وکړي؟
- د یو ګډه کار دکولو نه مخکې څه وکړو؟

موږ د ښوونځي او کور په پاکولو کې حشر کوو. د ګډه کار په وخت کې خوشحاله اوسو او یو له بل سره شخړه نه کوو. د ګډه کار له پیل نه مخکې دندې ویشو تر څو زموږ کار ژر پـــای تـــه ورسېږي او هم ډېر ستړي نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د ګڼه کار په اړه دې خپل د سترګو لیدلی حال یاد کړي.
- د نیالګیو کینولو او یا د ښوونځي د غولي د پاکولو له‌پاره دې د ګڼه کار لپاره دندې وویشي او تمثیل دې کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په ګڼه کار کې څنګه دندې وویشو؟
- ګڼه کار څه ګټه لري؟
- د ګډو کارونو له پیل څخه مخکې مشوره له چا سره وشي؟

کورنۍ دنده:

د نوي لوست کیسه د کورنۍ غړو ته وکړئ او خپل انځورونه ورته وښایاست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروېشتم لوست

دفصل لنډيز

د لوست موخه: چې زده کوونکي د دې څپرکي د هر لوست مهم ټکي په عمل کې تطبيق کړای شي.

- ستړي مشي څو ډولونه لري؟
- نږدې دوست ولې ضرور دی؟
- د اسلام د پيغمبر (ص) زيږېدنه څنګه لمانځو؟
- له ګاونډيانو سره څه وخت حشر کوو؟

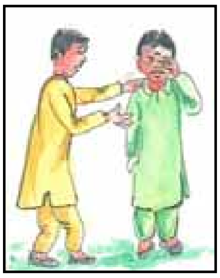

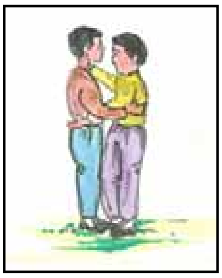

موږ زده‌کوونکي د کور او ښوونځي په ګډو کارونو کې برخه اخلو. پېژندل شوې ورځې لکه د حضرت محمد (ص) د زېږېدو ورځ د ښوونکي ورځ، د اختر ورځ، او د مور ورځ لمانځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې هغه مسئلې چې زده‌کړي يې دي او په عمل کې يې پلې کړي دي کیسه وکړي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې تمثیل وکړي چې څنګه د ګډو کارونو له پاره دندې ويشي.
- زده‌کوونکي دې د اختر په باره کې يوه جمله وليکي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د سترې مشې په وخت کې مسکې شو؟
- څنګه له خپلو دوستانو سره د زړه خواله وکړو؟
- څه وخت بايد مرسته وغواړو؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د هغه څه په باره کې چې له دې کتاب څخه يې زده کړي له کورنۍ سره خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور ويشتم لوست

څلورم فصل

خواشیني

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خواشینۍ نښې نښانې وپېژني د خپل ځان او نورو د آرامولو لاره په عمل کې وښودلی شي.

- هغه څوک چې خواشیني وي څنګه پېژندل کېدلی شي؟
- آيا ته کله خواشینی شوی يې؟
- کله چې خواشیني یاست څنګه خپل ځان خوشحالوئ؟
- له هغه چاسره چې خواشینی وي څه ډول مرسته وکړو؟

ټول کسان که مشران وي که کشران، زده کوونکي که ښوونکي، ځینې وخت خواشینی کېږي. که چېرې خواشیني ډېره اوږده شي د ناروغۍ لامل کېږي. د خواشینۍ د کمولو لپاره باید د هغې دليل مور، پلار، يا خپل يو دوست ته ووايو تر څو مو زړه په کرار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د خواشینۍ حالت او د زړه خوالې کول په دوه کسیزه ډلو کې تمثیل کړي بیا دې څو ډلې د ټولګي په وړاندې خپل تمثیل ترسره کړي.
- زده‌کوونکي دې د ښوونکي په مرسته د ژوري ساه اېستل چې د آرامولو لاره ده د ټولګي په وړاندې تمرین کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- که چېرې خواشیني یاست څنګه ځان آراموئ؟
- د خواشینۍ د لېرې کولو له پاره سپورت کول یا قدم وهل ګټه لري؟
- که تل خواشیني اوسو څه کېږي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې له خواشینۍ څخه د ارامولو لارې چارې د خپلې کورنۍ له غړو سره تمرین کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه ویشتم لوست

ډار

د لوست موخه: چې زده کوونکي د ډار په اړه معلومات تر لاسه کړي او د آرامولو لارې چارې په عمل کې تمثیل کړای شي.

- هغه څوک چې ډارېدلي وي په څېره کې یې څه بدلون راځي؟
- ډار څه وخت پیدا کېږي او د ډار په وخت کې له چا نه مرسته غواړئ؟
- آیا تاسو په خوب کې ډارېږئ؟
- کله چې ډارېدلي یاست کوم شیان مو ارامويي؟

هر انسان که ماشوم وي او که غټ ځیني وخت وېرېږي. ډار که په ویښه وي اویا په خوب کي، که دوام وکړي د ناروغۍ لامل کېږي. کله چې ډار شوي یو باید مبارکه کلمه له ځانه سره څو ځلې ووایو، اوخپل ډار یو چاته ووایو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د خپل ډار شیبې (د بېلګې په توګه له موټر، د پېچکارۍ د ستنې، په بایسکل باندې د سپرېدو یا له حیواناتو څخه) د کاغذ پر مخ یا په څمکه انځور کړي بیا دې هغه رنګ کړي. کاغذ دې څیرې کړي او د مځکې انځور دې په لغتو ووهي. دا کار دې څو وارې تکرار کړي.
- زده‌کوونکي دې د خپل ډار کیسې په دوه کسیزو ډلو کې بیان کړي او بیا دې ژورې ساه ګانې وکاږي.

د ارزونې پوښتنې:

- کله چې ډارېږو ولې خپل حال باید بل چاته بیان کړو؟
- څو واره باید ژورې سا ګانې وباسو تر څو آرامه شو؟
- لویان له څه شي نه ډارېږي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د ډار کیسې او د آرامولو لارې د خپلې کورنۍ له غړو سره شریکې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ ویشتم لوست

د غوسې چاره

د لوست موخه: چې زده کوونکي په څېره کې د غوسې نښې نیښاني وپېژني او د قار چاره یې په عمل کې وښودلی شي.

- **هغه څوک چې په غوسه شي په څېره کې یې څه بدلون راځي؟**
- **څوک چې په غوسه وي کوم کارونه کوي؟**
- **څه ډول خپله غوسه کمولای شو؟**

ځینې خلک چې په غوسه شي، بدې خبرې، وهل او ټکول کوي او شیان ماتوي. ځینې نور بیا خپل قهر په پټه خوله زړه ته اچوي. د قهر زړه ته اچول د ناجوړی سبب کېږي. کله چې په قهرېږو بایــد [لاحول ولا قوة الا بالله] ووایو، ځان آرامه کړو او بیا په نرمی خپلې خبرې وکړو. د غوسې د کمولو له پاره باید له یو چا سره د زړه خواله وکړو یا قدم ووهو یا ورزش وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د لوست متن ولولي او د غوسې په باب دې خپلو یا دنورو کیسې په دوه کسیزو ډلو کې یادې کړي.

زده کوونکې دې د ټولګي په وړاندې د قهر په وخت له کنځلو او جنګ څخه د ځان ژغورلو لارې تمرین کړي د بېلګې په توګه خپل ځای دې بدل کړي، ژوره ساه دې وباسي، د یو دوست سره دې د زړه خواله وکړي، او یا دې د څو شیبو لپاره غلي شي او خپل فکر دې په یو بل کار کې ونبلوي.

پوښتنې:

- څنګه پوهېږئ چې یو څوک په غوسه دی؟
- د غوسې په وخت کې څه کوئ؟
- له هغه چا سره چې په غوسه وي څه باید وکړو؟
- د غوسې په وخت کې څه ډول ځان کرار کړو؟

کورنۍ دنده:

د خپلې غوسې او کړاریدو په اړه د خپلې کورنۍ له غړو سره خبرې وکړئ.
د یوې قهرجنې څېرې انځور وکاږئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه ویشتم لوست

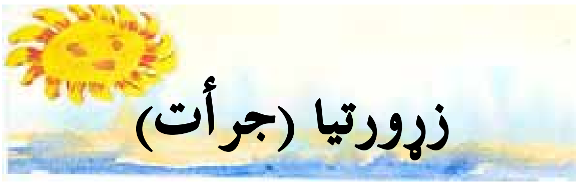

زړورتیا (جرأت)

د لوست موخه : چې زده کوونکي دخپلو غوښتنو د ښرګندونې زړورتیا په عمل کې وښودلای شي.

- کله چې تاسو څوک بې ځایه ملامت وبولي څه کوئ؟
- که چېرې یو څوک ستا سو څخه وغواړي چې سګرټ ورسره وڅکوئ، څه کوئ؟
- کله چې د ښوونکي صاحب په لوست پوه نه شئ، باید څه وکړئ؟
- کله چې له یو چا نه خواشیني شئ څه ورته وایي؟

هر څوک حق لري چې خپلې غوښتنې، اړتیاوې او خپلې د زړه خبرې بې له ډاره بیان کړي. که خپلې غوښتنې او نارضایتي بیان نه کړو ناروغه کېږو. د نورو بې ځایه غوښتنې باید ونه منو او په درناوی ځواب ورکړو. کله چې د ښوونکي په خبرو نه پوهېږو باید پوښـــتنه وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او په جرات دې د خپلو خبرو کول تمثیل کړي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د مشرانو په غونډه کې د خبرو کولو تمرین وکړي.
- یو څو زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د خپل ملګري د غوښتنې په باب چې [د کورني کار په باره کې ښوونکي ته دروغ ووایې] د نه ویلو (رد ځواب ورکولو) تمثیل وکړي.
- زده‌کوونکي دې د هغه بې زړه زده‌کوونکي نوم واخلي چې نور ټولګیوال بې ځایه ټوکې پرې کوي او دی پټه خوله ناست وي او خواشیني ښکاري.

د ارزونې پوښتنې:

- په کور کې د اخلاقي زړورتیا مثالونه ورکړئ؟
- خپل ټولګیوال ته خپله غوښتنه څنګه څرګنده کړو؟
- که چیرې یو څوک له تاسو نه وغواړي چې د ټولګي په دروازه کرښې وباسئ څنګه ځواب ورکوئ؟

کورنۍ دنده:

په کور کې د زړورتیا د مثالونو په باره کې له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته ویشتم لوست

د لوست موخه: چې زده کوونکي په څېره کې د خوښۍ په نښو نښانو پوه شي او د خوشالۍ ګټې وپېژني.

- **خوښ اوسېدل څه ګټه لري؟**
- **څوک چې تل په غوسه وي ولې د خلکو نه خوښیږي؟**
- **د خپلې کورنۍ غړي یا خپل خواشیني ټولګیوال څنګه خوشحاله کولی شو؟**

خوښي د لوی خدای (ج) یو نعمت دی هغه څوک چې د تل لپاره خواشیني یا په غوسه وي خپل دوستان له لاسه ورکوي. هغه څوک چې د خدای (ج) پر نعمتونو شکر نه وباسي تل خپه او نااميده وي. خوشالي روغتیا ته ګټه لري. د دې لپاره چې خپل ځان خوشحاله وساتو باید په هغه څه چې خدای (ج) راکړي شکر وباسو او د خپل ډار او د زړه راز خپل دوست ته ووایو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- له زده‌کوونکو نه وغواړئ چې د لوست انځورونه په دوه کسیزو ډلو کې وګوري او تبصرې پرې وکړي.
- څو زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د ادب نه ډکې ټوکې ووايي.
- زده‌کوونکي دې د خپلو خواشینیو په باب یوه کرښه ولیکي.
- یو څو زده کوونکي دې خپلې لیکل شوې خواشینۍ نورو ته ووايي.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه ځان او د کورنۍ غړي خوشحاله وساتو؟
- همېشنۍ غوسه او خواشیني څه تاوان لري؟
- خدای (ج) تاسې ته کوم نعمتونه درکړي دي؟

کورنۍ دنده:

د خپل ځان د خوښۍ او له خواشینۍ څخه د خلاصولو د لارو په باب لــه خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ويشتم لوست

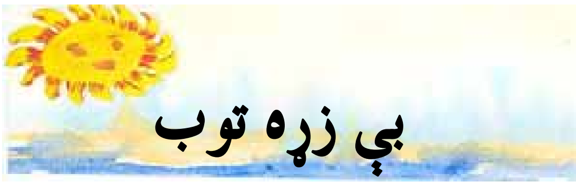

بې زړه توب

د لوست موخه: چې زده کوونکي بې زړه توب وپېژني او زيانونه يې په ګوته کړی شي.

- بې زړه ماشوم څنګه خبرې کوي؟
- بې زړه توب د څه نه پيدا کېږي؟
- دبې زړه توب د له منځه وړلو لپاره څه وکړو؟
- د بې زړه ټولګيوال سره څه ډول مرسته کولای شو؟

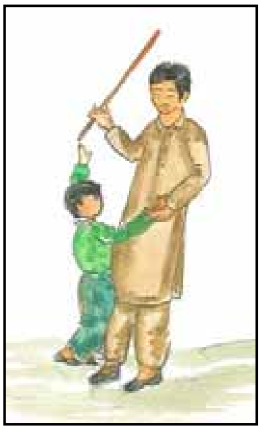

هغه ماشوم چې د وهلو، ټکولو، ملامتيې او ډېرو نيوکو سره مخامخ وي بې زړه کېږي. که چېرې د يو ماشوم ښه کارونه او کړاوونه وستايل شي او د زړه خواله ته يې غوږ ونيول شي، بې زړه توب يې کمېږي. د نورو په مخ کې خبرې کول جرأت زياتوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د خپل بې زړه توب کیسې دې یو بل ته وکړي.
- یو څو زده کوونکي دې خپلې د وهل کېدو او رټل کېدو کیسې ټولګیوالو ته په لوړ آواز ووایي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د هغه پلار ډرامه اجرا کړي چې له خپلو ماشومانو سره په مهربانۍچلند کوي، خبرو ته یې په غور غوږ نیسي، او د شو کارونو ستاینه یې کوي.

د ارزوني پوښتنې:

- د ماشوم د بې زړه توب لوی لاملونه کوم دي؟
- هغه ماشوم چې زړور وي د خبرو په وخت کې څنګه دریـــږي او آواز یـــې څنګه وي؟
- که چېرې ستاسې یو ټولګیوال ښه کار وکړي، تاسو څه ورته وایاست؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د بې زړه توب په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېرشم لوست

زما ښېګڼې

د لوست موخه: چې زده کوونکي خپل ښه صفتونه او استعدادونه وپېژني او بيان يې کړای شي.

- **مخکې له دې چې په ښوونځي کې شامل شي کوم کارونه دې کولی شول؟**
- **په لومړي ټولګي کې دې څه نوي زده کړل؟**
- **کوم کارونه تر نورو ټولګيوالو ښه کولی شئ؟**

لوی خدای (ج) موږ ته سترګې، غوږونه، لاسونه، پښې او استعدادونه راکړي. موږ بايد هغه څه چې خدای(ج) راکړي او هغه کارونه چې کولی شو وپېژنو او په خوښۍ شکر وباسو. بايد تل په ياد راوړو چې يوه ناکامي او يا د يوه شي نه درلودل زموږ ښه والی او استعدادونه له منځه وړلی نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې خپل شته او ښېګڼې وشميرې او پر هغه کمالونو چې لري يې، وویاړي.
- زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د خپلې يوې تېروتنې او ناکامی کیسه وکړي.
- زده‌کوونکي دې د هغو کارونو چې په ښه توګه يې کولی شي (لکه د اوبو راوړل، جارو کول، مرسته کول، تېزه منډه کول، او داسې نور) بيان کړئ.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه موږ د هغه څه چې خدای (ج) راکړی قدر وکړو؟
- ولې د یوه شي د نه درلودو څخه غمجن نه شو؟
- څنګه د ناکامۍ د تکرار مخه ونیسو؟

کورنۍ دنده:

د خپلو ښو صفتونو او کمالونو په باب د کورنۍ سره خبرې وکړئ او د کورنۍ د یوه غړي يو ښه کار وستایئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو دېرشم لوست

د دريم فصل لنډيز

د لوست موخه: چې زده کوونکي د تير څپرکي د لوستونو مهم ټکي په عمل کې ونښودلای شي.

- **کله چې بې ځایه ملامت شئ څنګه خپله نارضايتي بيانوئ؟**
- **له خپه ماشوم سره څنګه مرسته کولای شئ؟**
- **کله چې ډاربدلي ياست خپله د ډارکيسه مو چاته کړي ده؟**
- **په څه ډول کولی شو چې په خپلو کورنيو کې خوښۍ زياتې کړو؟**

موږ زده‌کوونکي له خپلو درسونو څخه د زده‌کړې کمالونه په خپل ورځني ژوند کې عملي کوو تر څو زموږ او زموږ د کورنيو ژوند ښه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د تېرو لوستونو انځورونه وګوري او مهم ټکي دې په ګوته کړي.
- زده‌کوونکي دې د خپل زړورتوب په باب یو مثال ولیکي.
- یو څو زده‌کوونکي دې د خپل زړه ورتوب مثالونه په لوړ آواز ټولګیوالو ته واوروي.

د ارزونې پوښتنې:

- زیاته او همېشنۍ غوسه څه زیان لري؟
- تاسې په خپله کومه تیروتنه اقرار کړی، چېرته او څه وخت؟
- دخپګان په وخت کې د تېروښو یادونو په یاد راوړل څه ګټه لري؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د تېرو لوستونو د غښو ټکو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي او د دوی نظر دې وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه دېرشم لوست

پنځم فصل

په ځان مهرباني

د لوست موخه: چې زده کوونکي په خپل ځان او نورو د مهربانۍ په ارزښت پوه شي او عملي بېلګې يې بيان کړای شي.

- ستاسو په نظر څوک مهربانۍ ته اړتيا لري؟
- په ځان څنګه مهرباني کولی شو؟
- په ځان د ظلم څو مثالونه راوړئ؟

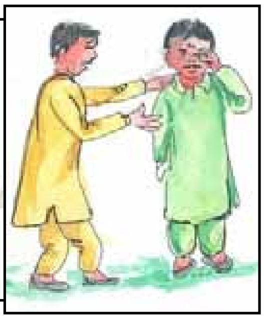

مهرباني د لوی خدای (ج) يو صفت دی. مهربانه سړي هم په ځان زړه سوزي هم په نورو. که کوم کار ترې خراب شي ځان ډېر زيات نه ملامتوي. کله چې ستړی وي په خپل بدن زړه سوی کوي او استراحت کوي. کله چې خپه وي خپل ځان په تفريح بوختوي. خپل وجود په سګرټ او ناپاکه ډوډۍ نه ناروغه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې په خپل ځان د مهربانۍ مثالونه راوړي چې ځنګه ځان له خواشينۍ او خطرونو ځخه وساتي.
- زده‌کوونکي دې د ځان د ساتلو مثالونه لکه په کور کې د ننه او له کور ځخه بهر له خطراتو ځخه ځان ساتل، تفريح او ورزش کول، د نوکانو لنډول، د ځان پاک ساتل، د پاکو خوړو خوړل بيان کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په خپل ځان ځنګه مهربانه واوسو؟
- آيا په سرو کې ځان نه پيټول په ځان ظلم بلل کېدای شي؟
- د ناروغۍ په وخت کې څه ډول په خپل ځان مهربانه کېدای شو؟

کورنۍ دنده:

په خپل ځان باندې د مهربانۍ دوه بېلګې وليکئ او له کورنۍ سره خبرې پرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې دېرشم لوست

ښه نیت او پېرزوینه

د لوست موخه: چې زده کوونکي د ښه نیت او لورېنې سره آشنا شي او عملي مثالونه ورکړئ.

- د یوه ټولګیوال په خوشحالۍ کې څنګه برخه واخلو؟
- د یو دوست په بریالیتوب کې څنګه مرسته وکړو؟
- کوم زړه سواندی سړی پېژنئ؟

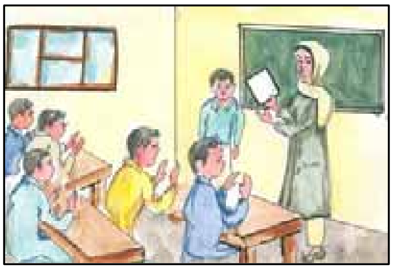

ښه نیت او پېرزوینه د مسلمان صفتونه دي. موږ باید د نورو په بریالیتوب او پرمختګ خوشحاله شو او خپله خوښي نورو ته څرګنده کړو. موږ باید له نورو سره د دوی د بریالیتوب په لاره کې مرسته وکړو. هماغسې چې ځان ته خپګان نه غواړو، نورو ته هم باید د خپګان لامل نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د هغو شيانو مثالونه راوړي چې ځان ته يې نه غواړي (نه غواړم چې څوک مې قلم مات کړي، نه غواړم چې څوک مې ووهي) او بيا دې ووايي چې د بل چا قلم هم نه ماتوم او بل څـــوک نـــه وهم).
- زده‌کوونکي دې په ډلو کې د يو داسې سړي تمثيل وکړي چـــې د خپـــل ګاونډي ماشوم د نويو کاليو مبارکي ورکوي او د زړه له کومې ورته خوشاله دی.

د ارزونې پوښتنې:

- کله چې خپل د لوبې شيان له نورو ماشومانو سره شريک کړئ څه کېږي؟
- کله چې ډېر وږي ياست او د ټولګيوال سره ډېره تـــوده ډوډی وي، پـــه زړه کې څه وايئ؟

کله چې له ستاسې سره اوبه وي او يو بل ټولګيوال ډېر تږی وي، د دې ټولګيوال بـــه پـــه زړه کې څه راشي؟

کورنۍ دنده:

د خير غوښتنې او پېرزوينې په اړه له خپلې کورنۍ څخه مثالونه وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور دېرشم لوست

دعوا

د لوست موخه: چې زده کوونکي دعوا وپېژني او بې له جګړې يې د اوارولو له لارو سره بلد شي.

- **دعوا څه شئ ده؟**
- **څه وخت د زده‌کوونکو ترمنځ دعوا پيښيږي؟**
- **دعوا په کوم وخت کې زيان لري؟**

په ژوند کې اختلاف او دعوا پيښيږي. زموږ دنده دا ده چې مخالفت او دعوا له جګړې او کنځلو پرته اوار يې کړو. د دعوې د اوارى تر ټولو ښه لاره د خبرو کولو په مرسته پيداکيږي. د خبرو کولو په وخت کې بايد ادب او درناوى په کلکه په پام کې ونيول شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري خپلــې کیسې دې د دعوې په باب یو بل ته ووایي.
- یو یا دوه زده‌کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي خپلې د دعوې کیسې دې په لوړ آواز ټولګیوالو ته واوروي.
- څو زده‌کوونکي دې د خبرو له لارې د یوې دعوا د اوارولو تمثیل وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- دعوا څه وخت پیداکېږي او څه وخت په جنګ اوړي؟
- که یوه دعوا اواره (حل) نه شي څه کېږي؟
- په کور کې دعوا ولې پیدا کېږي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د دعوا په اړه یوه جمله ولیکي او په رغنده سیالۍ کې دې دهلک یا نجلۍ انځور وکاږي او د خپلې کورنۍ له غړو سره دې پرې خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه دېرشم لوست

جګړه

د لوست موخه: چې زده کوونکي د جګړې زيانونه وپېژني د خبرو له لارې د دعوې اوارى په عمل کې وښودلی شي.

- **دعوا او جګړه څه توپير لري؟**
- **جګړه څه زيانونه لرلای شي؟**
- **دعوا که په جګړه وانه وړي څه ګټه لرلی شي؟**
- **خبرې اترې څنګه د جګړې مخه نيولای شي؟**

جنګ د خپګان او مرورتيا سبب کېږي. په جګړو کې انسانو ته ژوبله اوړي او شيان پکې ماتېږي. د خبرو په وخت کې لومړی بايد ستونزه بيان شي، بيا هر پلو ووايي چې څه غواړي. کله چې په ستونزه وپوهېږو بيا د اوارى څو لارې پيدا کړو. کله چې د حل ډېرې لارې پيدا شي، تر ټولو ښه لاره دې غوره شي چې د ټولو لورو له پاره د منلو وړ وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې انځورونه وګوري او د انځورونــو لاندې مطلب دې ولولي خپلې ورته کیسې دې بیان کړي.
- د زده‌کوونکو یوه ډله دې په ټولګي کې د کیناستو پر ځای د یـــوې دعـــوا تمثیل وکړي. نور زده‌کوونکي دې د دغې دعوا د اوارۍ د لارو وړاندیزونه وکړي. بیا دې د ښوونکي په مرسته هغه لاره غوره شي چې د دعوا د دواړو اړخونو له پاره د منلو وړ وي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د دعوا د اوارۍ لارې د خبرو له لارې ولټوو؟
- که چیرې د خبرو له لارې دعوا د اوارۍ لارې و نه مومې څه به وشي؟
- په خبرو اترو کې کوم ټکي په پام کې ونیسو؟

کورنۍ دنده:

د خبرو له لارې د دعوا او جګړې د حل کولو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ او مثالونه ترې وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ دېرشم لوست

غوږ نیول

د لوست موخه: چې زده کوونکي د غوږ نیولو ښېګڼې وپېژني او په ځیر سره د غوږ نیولو عادت په عمل کې وښیي.

- کله چې څوک مور ته غږېږي، کوم کارونه باید ونه کړو؟
- که چېرې یو څوک د غوږ نیولو پرځای ستاسې په خبرو کې را ودانګي تاسو ته څه احساس پیداکېږي؟
- په غور سره غوږ نیول څه ګټه لري؟
- څنګه پوهېږو چې په غور سره مو غوږ نیولی دی؟

د یو چا خبروته غوږ نه نیول بې ادبي ده. که چېرې د چا خبرو ته غوږ ونه نیسو، په خبرو به یې پوه نه شو. څوک چې خبرې راسره کوي باید هرې خوا ته ونه ګورو، د خبرو په منځ کې ورونه دانګو، او له کوم شي سره ځان په لوبو بوخت نه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د غوږ نیولو تمثیل وکړي. یو تـــن دې خبرې کوي او بل دې په خبرو کې ورلوېږي یا دې له نورو سره په خبرو اخته شي، یا دې له ځانه سره په لوبو اخته شي.
- یوه ډله دې د ټولګي مخې ته راشي او دا ځل دې اوریدونکي په غور خبرې واوري او تر څو چې د لومړي زده کوونکي خبرې نه وي تمامې شوي، دویم زده کوونکی دې خبرې نه کوي.
- په بل تمثیل کې دې دوه زده کوونکي په وار خبرې وکړي بې له دې چې شر او شور جوړ کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- د دې له پاره چې دوه تنه د یو بل په خبرو پوه شي څنګه باید خبرې وکړي؟
- که په وار خبرې ونه کړو څه به وشي؟
- د غوږ نیولو ارزښت د دعوا په اوارولو کې څه شی دی؟

کورنۍ دنده:

له خپلې کورنۍ سره د غوږ نیولو او په وار خبرو کولو په باب خبرې وکړئ او د دوی نظر وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه دېرشم لوست

په تېروتنو اقرار

د لوست موخه: چې زده کوونکي په تېروتنو د اقرار په ګټو پوه شي او ښښنه غوښتنه تمثيل کړای شي.

- **کله چې په سهوې سره د چا پر پښه، پښه کېږدو بايد څه وکړو؟**
- **کله چې يو شئ له مورِ څخه مات يا خراب شي، خپلې مور او پلار ته څه ووايو؟**
- **له خپل ټولګيوال څخه د ښښنې لاره کومه ده؟**

هر انسان سهوه اوتېروتنه کوي. بايد په خپلو تېروتنو اقرار وکړو او ښښنه وغواړو. رښتيا ويل د خدای (ج) خوښېږي او په هر حال کې بايد يوازې رښتيا ووايو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د دې لوست انځورونه وګـــوري او خبرې دې پرې وکړي.
- څو کسه زده‌کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او په خپلو تېر وتنــو دې اقرار وکړي او بښنه دې وغواړي.
- څو کسه دې د دروغجن ماشوم تمثیل وکړي چې هیڅ څوک یې په خبـــرو باور نه کوي او ټول په سپکه سترګه ورته ګوري.

د ارزونې پوښتنې:

- آیا په خپلو تېروتنو اقرار رښتیا هم د ښو خلکو کار دئ؟
- داسې څوک پېژنئ چې د خپلې سهوې په خاطر یې بښنه غوښتې وي؟
- آیا رښتیا هم په تېروتنه اقرار نه کول مور دروغجن کوي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې په تیر وتنو د اقرار او رښتیا ویلو په باب له خپلو کورنیو سره خبرې وکړي او له دوی څخه دې مثالونه وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دیرشم لوست

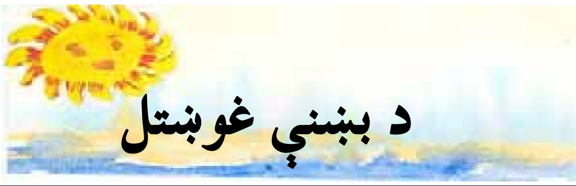

د ښښنې غوښتل

د لوست موخه: چې زده کوونکي د ښښنې غوښتنې په ځواب کې له ښښنې سره بلد شي.

- که څوک له موږ څخه ښښنه وغواړي موږ څه وکړو؟
- ښښنه څنګه کېږي؟
- کله چې د یو چا تر غلطۍ ورتېرېږو، څنګه ښښنه وکړو؟

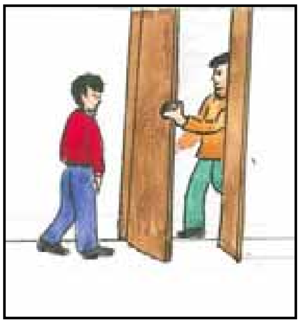

کله چې یو ټولګیوال د خپل ناوړه کار په خاطر ښښنه وغواړي موږ ته پکار ده چې له خپلې غوسې نه تېر شو، خپه او مرور پاتې نه شو. څوک چې ښښنه غواړي باید وعده وکړي چې خپل ناوړه کار بیا نـــه تکراروي. او څوک چې ښښنه کوي باید مرور پاتې نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکي فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د ټولګي د یوې دعوې په بـــاب د ښښي غوښتنې او عفوې کولو تمثیل وکړي.
- نور زده کوونکي دې د ښښي کیسې راپه یاد کړي او ټولګیوالو ته دې په لوړ آواز واوروي.
- زده کوونکي دې د ښښي غوښتنې او عفوې کولو په باب یوه یـــوه کرښـــه ولیکي.
- څو زده کوونکي دې خپلې جملې په لوړ آواز نورو ته واوروي.

د ارزونې پوښتنې:

- ښښنه ښه کار دی؟ ولې؟
- آیا دا رښتیا ده چې د ښښي غوښتل او عفوه کول دوستي ټینګوي، ولې؟
- څومره وخت د مرور پاتې کېدو له پاره بس دی؟

کورنۍ دنده:

د عفوې په باب خپلې لیکلې جملې د کورنۍ غړو ته ولولۍ او د دوی نظر پرې وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دیرشم لوست

د لوست موخه: چې زده کوونکي له خپګان وروسته د پخلاينې لارې وپېژني او په عمل کې وښودلای شي

- **کله چې یو څوک له مورِ نه خپه وي څنګه ورسره پخلا شو؟**
- **د پخلا کېدو طريقې کومې دي؟**
- **که د خپګان یا جګړې نه وروسته پخلا نه شو څه کېږي؟**

د جګړې او اوږده خپګان له امله د انسانانو دوستي له منځه ځي.
کله چې دوه تنه یو له بله مرور او خپه وي، یو له بل سره مرسته نه شي کولی، او ښايي جګړې ته پلمې جوړې کړي. د دې لپاره چې خپه کسان سره پخلا شي اول باید یو د بل نه بښنه وغواړي او د یو بل تېر وتنې عفو کړي. بیا نو د پخلاينې لپاره یا لاسونه سره ورکوي او یا یو بل په غېږ کې نیسي. کله چې پخلاینه وشي بیا نو مرور بېرته سره دوستان شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د پخلاینې تمثیل وکړي.
- څو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او داسې تمثیل دې وکړي:
  - لومړی سره مرور وي او له یو بل سره خبرې نه کوي
  - بیا یو له بله معذرت غواړي او په خپلو اشتباه ګانو اقرار کوي
  - بیا دواړه لاسونه سره ورکوي یا په غېږو کې یو بل نیسي او په خندا او خوشالۍ سره پخلا کیږي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې باید د ډېر وخت له‌پاره مرور پاتې نشو؟
- آیا دا رښتیا ده چې که په تېروتنو اقرار ونه شي او ببښنه ونه غوښتل شي، پخلاینه به ژر په مرورتوب بدله شي؟
- پخلاینه سخته ده که خپګان؟ ولې؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې له جګړې وروسته د پخلا کېدلو په اړه څو جملې ولیکـــي او لـــه کورنۍ سره دې خبرې پرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلوېښتم لوست

د لوست موخه: زده کوونکي دې د دې څپرکي د هر لوست په زړه پوري او عملي رایاد او په عملي کې پلي کړي.

- په ځان څنګه زړه سوې لرلای شو؟
- څنګه د کورنۍ په نورو غړو لورېينه (پېرزوينه) لرلای شو؟
- ولې د يو چا خبره په غور سره واورو؟
- څنګه يوه دعوا اواره کړو چې په جګړه وانه وړي؟

موږ زده‌کوونکي په ځان او نورو مهربانه يو، په وار خبرې کوو، د خپګان د لیرې کولو له پاره په خپله اشتباه اقرار کوو، ښېښنه غواړو او ژر سره پخلا کېږو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې تمثیل کړي چې له شخړې وروسته څه ډول پخلاینه کېږي.

ټول زده کوونکي دې د ښوونکو په لارښـــوونه لـــس وارې اوږدې ســـاګانې وباسي. هوا دې د پوزې له یوه سوري څخه واخیستلای شي او د پوزې له بـــل سوري څخه دې وایستلئ شي.

د ارزونې پوښتنې:

- په کور کې دعوا ولې پیدا کېږي؟
- که په وار خبرې ونه کړو څه به وشي؟
- ښښنه ښه کار دی که عفوه کول؟
- ولې باید د ډېر وخت لهپاره مرور پاتې نشو؟

کورنۍ دنده:

د تېرو لوستونو هغه ټکي چې ستاسې ډېر خوښ شوي وي د کورنۍ له غړو سره خبرې پرې وکړئ.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library